

1986: Allyekuw Rals wa serikali ya Makaburu Afrika Kusini, Pieter W. Botha amtuma waziri wake wa sheria kwenda kumzuru Nelson Mandela kifungoni.

1975: Mohamed Ali amtwangwa kwa Knock out Ron Lyle katika round ya 11. Ali, raia wa Marekani, anatajwa kama bondia mahiri kuwahi kutokea duniani

11

JUMANNE,
MEI 16, 2023

MWANANCHI UK 11

HABEL CHIDAWALI

Sio siri nchi hii tunawabagua wafugaji

Hivi karibuni Wizara ya Mifugo na Uvuvi ilipitishiwa bajeti yake kwa mwaka 2023/24, ambapo kiasi cha Sh295.9 bilioni zimeombwa katika sekta zote mbili.

Ulikuwa ni mnyukano wa hoja baada ya wabunge kuonyesha uchungu wao katika kuwatetea wafugaji nchini, na kwa sauti za juu walipaza wakisema wafugaji ni kundi muhimu lakini limesahaulika.

Miongoni mwa mambo yanayolalamikiwa na wabunge ni faini ya mifugo inayoingia kwenye hifadhi, kukosekana kwa malisho bora, uvishaji wa hereni kwa wanyama, uuzaji wa mifugo bila kutumia mizani. Pia urejeshaji wa mifugo ambayo wafugaji wanashinda kesi lakini mifugo yao hairudishwi.

Wafugaji wanaishi kwa sonona; hawa na amani katika maeneo yao licha ya kauli za kuwatetea zinazoendelea kutolewa na viongozi wa juu, lakini utekelezaji wake kuwa mgumu kwa kada ya chini.

Ongezeko la watu linalo changia ukuaji wa mji na shughuli za binadamu ikiwemo mabadiliko ya tabia nchi, vinatajwa chanzo cha kukosa maeneo ya kuchungia mifugo na majosho ya kuogesa wanyama lakini hata mapito.

Lakini pia utashi wa kisiasa unakosekana kutoka kwa baadhi ya wenye mam-laka, ambao wameamua kuweka pamba masikioni ili kuonyesha kuwa hawasikii wala kujali kuhusu kinachoitwa mifugo lakini wanajua kuna umuhimu wa kula nyama.

Hivi karibuni, Waziri Mkuu Kassim Majaliwa alitoa agizo lililolenga kumaliza tatizo au kupunguza migogoro ambalo alilitupa kwa wakuu wa mikoa na wilaya jijini Dodoma, akiwataka viongozi hao waende kutenga maeneo kwa ajili ya malisho ya mifugo na kuwakabidhi wafugaji.

Majaliwa alisema kutenga maeneo ni njia mojawapo itakayosaidia kupunguza migogoro kati ya wakulima na wafugaji, ambayo ni kuwatengea maeneo wafugaji ili wadumu katika maeneo yao na kupelekewa miundombinu.

Agizo hilo halijatekelezwa, limebaki likielea bila usimamizi wa karibu badala yake Watanzania wanaendelea kuwa na mvutano, huku kundi la wafugaji likiwa na macho mengi kuliko kundi la upande wa pili.

Ni lini wafugaji wataishi kwa uhuru katika nchi yao badala ya kuishi kwa kukimbizwa kila mahali, huku kukiwa na sauti za kutaja namna gani wanasaidiwa lakini hakuna kinachofanana na ukweli wake?

Mfano mwingine ni katika Mkoa wa Dodoma ambako fursa ilikuja miguuni kwa kiwanda cha mbolea cha Itracom kilichojengwa eneo la Nala ambacho kitazalisha mbolea zaidi ya tani 60,000.

Hiki ndicho kiwanda kilichotangaza kutumia samadi kutoka kwenye mazizi

ya wafugaji katika mkoa wa Dodoma, ambapo wafugaji wanatengeza fedha huku mifugo ikibaki kwa faida nyingine.

Wafugaji walijua neema imewafuata miguuni lakini wenye kiwanda waliami-ni kupata malighafi kwa karibu. Yote yameota mbawa kwani mifugaji hana nafasi ya karibu kuuza mbolea lakini wenye viwanda kufuata samadi mbali.

Moja ya wilaya zilizoathirika zaidi ni Bahi ambayo wafugaji wa vijiji vya Maya-maya na Kongogo wamekutana na kin-achoitwa maendeleo, ambayo kwa nam-na nyingine yanawatenga moja kwa moja kwani wanatakiwa kupisha bila maelezo waende wapi.

Ardhi waliyotumia wafugaji kwa ajili ya kuchunga mifugo kwenye vijiji hivi iko mikononi mwa watu, baadhi ni wenye madaraka na matajiri walionunua na kuanzisha miradi mikubwa ya kilimo.

Njia zinazotumiwa na wafugaji zimefungwa, visima vya asili vilivyotumiwa kwa ajili ya mifugo vimejazwa udongo

Wafugaji wanapaswa kuyakimbia makao makuu kwenda maeneo ambayo hadi sasa hawajaambiwa ni wapi.

na maeneo yake kuanzisha shughuli za kilimo na ujenzi. Wafugaji wanapeleka wapi?

Ni kwa nini maendeleo yanapokuja yanapeleka faida kwa kundi moja lakini wafugaji hawatajwi kwa uzito wake, au ndiyo kusema bado tunaamini Tanzania ni nchi ya wakulima na wafanyakazi kwenye ile alama ya jembe na nyundo?

Kilio cha wafugaji si kuambiwa wap-ishe maeneo, lakini wanajiuliza ni wapi wanakopeleka na mifugo yao, hakuna sauti inayotoka kwa kiongozi au mtu wa kawaida isipokuwa mvumo wa kuambi-wa waondoke. Je, hawatakiwi nchini?

Serikali itazame jambo hili. Wanayo wizara lakini mifugo ikikamatwa, inase-ma haihusiki na jambo hilo, inakuwaje maendeleo yabague watu?

Mkoa wa Dodoma ni miongoni mwa waathirika wakubwa. Wafugaji wanapas-wa kuyakimbia makao makuu kwenda maeneo ambayo hadi sasa hawajaambi-wa ni wapi.

Baada ya ujio wa makao makuu, wakazi wa maeneo hayo ambao kwa sehemu kubwa ni wafugaji na wakulima, hawa-jaambiwa pakwenda licha Serikali kuse-ma maeneo yaliyopo si ya kifugaji tena.

Huu ni wakati wa kulitazama kundi hili, haiwezekani kila wakati maendeleo yawakatae wafugaji. Tuwanusuru kwani nao ni sehemu muhimu ya Taifa.

Habel Chidawali ni mwandishi wa Mwananchi mkoani Dodoma. hchidawali@mwananchi.co.tz